

נזיר מא

משה שווערד

1. תפארת ציון

מ"א ע"א גמרא ור"א מ"ט יליף מראשו. דר"א יליף
מגדילים תעשה לך גם בכלאים על
עשה שדוחה לא תעשה [כמ"ש לקמן ע"כ] לכן מיותר לו
ראשו למדרש שגם אם המצורע בתוך ימי נזירותו הורה
הכתוב שלא ימתין מלגלח עד סוף ימי הנזירות אלא
יגלח בתוך ימי הנזירות, א"כ הורה הכתוב בזה דתגלחת
של המצורע אינו אלא בתער, כי אם היה מקיים המצוה
גם במלקט ורהיטני לא חידש הכתוב כלום לר"א דס"ל
דהלאו של תער לא יעבור על ראשו הנאמר בנזיר אינו
אלא על תער כלכד:

2. תוספות מסכת נזיר דף מא עמוד א ד"ה ורבי אליעזר

ורבי אליעזר - דאמר אפילו ליקטו במלקט ורהיטני חייב [בפאת] דזקן ומחייב בפאת דזקן אפילו בשאר משחיתין ושפיר אצטרך זקנו דמצורע דדחי לאו דהשחתת זקן והיינו נמי בשאר משחיתין מנא ליה תגלחת דמצורע דדוקא בתער יליף לה מראשו.

3. חדושי הרשב"א על מסכת יבמות דף ה/א

מה לנזיר שכן ישנו בשאלה. ... ויש מתרצים דמתרוייהו לא ילפינן משום דאיכא למפרך מה לכהן ונזיר מצורע שכן גדול שלום הבית וכמ"ד (מו"ק ז, ב) דמצורע בימי ספרו אסור בתשמיש המטה, וכדאמרינן בשלוח הקן (חולין קמא, א) כגון שנטלה על מנת לשלחה דלאו ליכא עשה הוא דאיכא, מהו דתימא הואיל ואמר מר גדול שלום הבית כו':

4. תוספות מסכת נזיר דף מא עמוד ב ד"ה מיבעיא להו

... ה"א דהקפת כל הראש [לא שמיה] הקפה דעיקר איסור הקפה דכתיב לא תקיפו פאת ה"א היינו דוקא כשנוטל הפאות לבד כדאמר בעלמא איזו היא הקפה זה המשוה צדעיו לאחורי אזנו ופדחתו פי' צידעא הוא השער הרבה וגדל סמוך לאזנים ומאחורי אזניו חלק הוא ואין שם שער וכן בפדחתו אין שער וכשנוטל אותם שבצדעיו דהיינו פאת הראש ויהיה חלק שער נמצא שהוא שוה לאחורי אזניו ופדחתו ובהא כ"ע מודו שהוא בלאו ופליגי במגלח כל הראש וגם הפאות דאיכא למ"ד שמה הקפה ואיכא למ"ד לא שמה הקפה.

5. ספר המצות להרמב"ם - מצות לא תעשה - מצוה מג

מצוה מג - שהזהירנו מהעביר שער הצדעים והוא אמרו ית' לא תקיפו פאת ראשכם והאזהרה מזה גם כן שלא נתדמה לעובדי ע"ז כי כן היו עושין כומרי ע"ז שהיו מגלחין שער הצדעים לבד ולכן הוצרכו שיבארו במסכת יבמות ואמרו הקפת כל הראש שמה הקפה כדי שלא תאמר כי תכלית מה שישמר הוא גלוח הצדעים והניח שאר השער כמו שיעשו כומרי ע"ז אמנם כשיגלח הכל אין בזה דמיון בהם הנה הודיענו שאינו מותר לגלח הצדעים בשום פנים לא ביחוד ולא עם הראש וחייב מלקות על כל פאה מהם והוא חייב שתיים אם גלח כל ראשו והראוי שלא נמנה זה שתי מצות ואף על פי שהוא לוקה שתיים לפי שאין בהם שתי לשונות תחת לאו אחד כי הוא אילו אמר לא תקיפו פאת ראש מימין ופאת ראש משמאל ומצאנום חייבו עליהם שתיים אז היה אפשר לומר שימנו שתי מצות אמנם בהיותו מלה אחת וענין אחד הנה הוא באמת מצוה אחת ואף על פי שבא בפירוש שלא זו כולל חלקים רבים מתחלפים מן הגוף ושהוא חייב על כל חלק

מהם ביחוד הנה לא יחייב זה שיהיו מצות הרבה וכבר התבארו משפטי מצוה זו בסוף מכות ומצוה זו אין הנשים חייבות בה:

6. ספר החינוך - מצוה רנא

משרשי המצוה, כדי להרחיק ממנו ולהשכיח מבין עינינו ומכל מעשינו כל ענין עבודה זרה וכל הנעשה בשבילה, ובאה האזהרה מפורשת בדבר שיעשו לה בני אדם בגופותם, מפני שהיא למזכרת עוון תמיד אחר שהיא דבר קבוע בגוף. ומפני שזה מעקרי טעם המצוה, היו צריכין זכרונם לברכה שיבארו כי הקפת כל הראש גם כן בכלל הלאו, שלא תאמר שתכלית מה שנאסר כדי שלא נדמה להם והם לא יגלחו כל הראש כולו, למדונו שגם זה בכלל האיסור הוא, כמו שבא ביבמות שאמרו שם [ה' ע"א] הקפת כל הראש שמה הקפה. ואפשר כי התורה אסרה הכל משום דומה לדומה:

7. טור יו"ד סימן קפא

הקפת הראש והשחתת הזקן גם באלו כתב הרמב"ם שאסרם הכתוב מפני שעושין כן עכו"ם ע"כ וזה אינו מפורש ואין אנו צריכים לבקש טעם למצות כי מצות מלך הם עלינו אף לא נדע טעמן ...

8. בית יוסף על יו"ד סימן קפא

הקפת הראש והשחתת הזקן גם באלו כתב הרמב"ם שאסרם הכתוב מפני שעושין כן עובדי עבודה זרה וכומריהם. בסוף הלכות עבודה זרה (פי"ב ה"א, ז). ומה שאמר רבינו וזה אינו מפורש ואין אנו צריכים לבקש טעם למצות וכו'. דבריו מבוארים שדעתו לחלוק על הרמב"ם למה לו לבקש טעם מדעתו לשום מצוה שנראה שאילו לא היו יודעים טעם המצות לא היינו מצווים לעשותן ואין הדבר כן כי מצות מלך הם עלינו ואף אם לא נדע טעמן אנו מצווים לעשותן ואני אומר דחס ליה להרמב"ם מלמיסבר הכי ומי יחוש לכבוד התורה והמצות יותר ממנו ודבריו בסוף הלכות מעילה (פ"ח ה"ח) יוכיחו וכיוצא בהם כתב בסוף הלכות תמורה (פ"ד הי"ג) ובסוף הלכות מקואות (פי"א הי"ב) ומשם נתבונן שדעתו ז"ל לומר שאע"פ שכל חוקי התורה גזירות מלך הם מכל מקום כל מה שנוכל לבקש לו טעם נאמר בו טעם וכרבי שמעון דדריש טעמא דקרא (קידושין סח ע"ב) (א) ומה שלא נמצא לו טעם נייחס הדבר לקוצר השגתינו ואנו חייבים לקיימם כמו המצות שנודע טעמם כי גזירות המלך הם עלינו ומכל מקום במצות האלו נראה לי שלא נתן בהם טעם הרמב"ם מדעתו אלא מדעת הכתוב שמצאן מוקפות מלפניהם ומלאחריהם ממצות הנאסרות משום חוקי הגוים שהרי כתוב לפנייהם לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעוננו (ויקרא יט כו) ואחריהם כתוב ושרט לנפש וכתובת קעקע (שם פסוק כח) והרי זה כמפרש שהקפת הראש והשחתת הזקן נאסרו מפני שהיו עושין כן עובדי עבודה זרה וכומריהם:

9. דרכי משה על יו"ד סימן קפא

ואני אומר ג"כ חס ליה לרבינו שיחשוד בכשירות כמו הרמב"ם למיסבר עליו שיסבור שאם לא יודעים טעם המצות לא היינו מצווים לעשות וגו' לא מצינו בשום חכם ישראל שיאמין בזה אלא הוא רק דרך הפוקרים בתורה שאין מאמינים רק מה שיסכים אליו השכל ולכן א"א שחשב רבינו זאת על הרמב"ם אלא מ"ש וזה אינו מפורש כו' ר"ל שלא נדרוש טעמיה דקרא לומר שאינו אסור אלא בדרך שעשו עובדי כו"ם וכומריהם אבל בכל ענין אסור הואיל ואין הטעם מפורש במקרא אין להתיר במקום שאין הטעם שייך זהו נ"ל בדעת רבינו לא כמה שחשב עליו החכם בעל ב"י כי פירש דבריו בענין שאינו כדי שיוכל להשיג עליו:

10. טורי זהב על יו"ד סימן קפא

(א) פאות הראש כו'. זה לשון הטור כתב הרמב"ם שאסרם הכתוב מפני שעושין כן עובדי כוכבים וזה אינו מפורש ואין אנו צריכים טעם למצות כו' ונראה דבזה חולק עם הרמב"ם דהרמב"ם תלה דין זה בעובדי כוכבים שהוא חוק שלהם וא"כ יש לפעמים היתר משום שלום מלכות כמו שמצינו בסי' קע"ח סעיף ב' ועל זה כתב הטור שהרי אינו מפורש שזה יהיה משום חקות עובדי כוכבים ולא מצינו היתר משום שלום מלכות אלא באיסור משום חקות עובדי כוכבים וכ"ת כיון שאין אנו יודעין טעם אחר למצוה זו ממילא הוה כמפורש זה אינו דהא אין אנו צריכין לידע טעם למצות כו' כן נ"ל ביאור דבריו ולא כמ"ש ב"י דלדעת הטור

אליבא דרמב"ם אין אנו צריכין לקיים המצוה כל שאין אנו יודעין הטעם ח"ו שהטור יחשוב כן בדעת הרמב"ם:

11. הידושי בתרא

תקמה) מא. תוס' הג"ל (מעמוד הקודם) וז"ל ק"ו מנזיר דדחי תגלחת דידיה פיאות דהקפת הראש דאיכא בהו לאו במקיף במספרים כדמשמע בסמוך ע"כ, וע"ע בתוס' מא: ד"ה ואי וד"ה השתא, ועי' תוס' שבועות ב:, ובש"ע יו"ד סקפ"א. והנה הרמב"ם פ"ב דע"ז ה"א פסק וז"ל אין מגלחין פאתי הראש כמו שהיו עושים עכו"ם ע"כ. וכן בה"ז וז"ל דרך כהני. עכו"ם היה להשחית זקנם לפיכך אסרה תורה להשחית הזקן ע"כ. והטור סקפ"א הקשה וז"ל וזה אינו מפורש ואין אנו צריכים לבקש טעם למצות ע"כ. ובט"ז תירץ דהא פשיטא דאין כוונת הרמב"ם לומר טעמי המצות, רק בזה פליגי, דהר"מ ס"ל כיון דהוא משום חוקות העכו"ם איכא ביה היתרא דשלום מלכות, ולהטור ליכא היתרא, וראיה מסקע"ח דמתירין משום שלום מלכות. דעיין בטור גופא שם סקע"ח וז"ל מי שקרוב למלכות וצריך ללבוש כמלבושיהם ולדמות להם מותר בכל ע"כ. וע"ש בב"י שנתן ב' טעמים להיתר א' משום הצלת ישראל יש כח ביד חכמים להתיר, ועי"ל שהתורה סתמה דיני חוקות עכו"ם ומסרה הדבר לחכמים להתיר ולאסור כרצונם, והם התירום לקרובים למלכות. ולכאורה תירוץ הט"ז שייך רק לתירוץ ב', אבל לתירוץ א' אם זה נוגע להצלת ישראל גם אם אינו מדיני חוקות העכו"ם יש להתיר. ויש דמקשים דעד כאן לא שרינון משום שלום מלכות אלא הנהו דאסירי משום הדין כללי של חוקות העכו"ם כדהקשה הט"ז עצמו איך שרי משום מלכות הא איכא ל"ת דבחוקותיהם, ותירץ כיון דלא מפורשים בתורה, אבל הכא הא הוי לאו מפורש בתורה דלא תקיפו ואיך גתירו. ולכאורה לפמש"כ בט"ז י"ל דההסבר בדברי הט"ז הוא, דכל דבר שאינו מפורש מסרה התורה לחכמים לקבוע הדינים כדעתם הרחבה. ולכן גם הכא דכתיב סתם לא תקיפו פאת ראשכם, ולא פירטה איך ומה, אלא מסרה הדבר לחכמים לקבוע מה נקרא פאת הראש, והם קבעו שהאיסור הוא כדרך כומרי העכו"ם כדפירש הרמב"ם. וכיון שנמסר קביעת הלכות בל תקיפו ליד חז"ל, הם התירו לקרובי מלכות כפירוש ב' דהטור.

12. תוספות מסכת נזיר דף מא עמוד ב ד"ה ואי כתב

ואי כתב רחמנא ראשו ה"א משמע תרתי - כלומר אף כי משמע תרתי דמשמע דעשה דחי לא תעשה ומשמע נמי דהקפת כל הראש שמה הקפה [ואכתני] בתער לא ידעין שיהא גילוח דמצורע דוקא בתער שהרי אהקפת פאת ראש חייב אפילו במספרים שלא בתער שלא הוזכר תער בקרא אלא לא תקיפו סתמא כתב רחמנא זקנו מינה דרשי רבנן לעיל דתגלחת דמצורע דוקא בתער הלכך צריכי תרתי ראשו וזקנו ואי קשיא לרבנן היכא דהוא נזיר ומצורע דאיכא בראשו דנזיר תרי לאוין ועשה לאו דתער לא יעבור ועשה דגידול פרע ולא דהקפה מנא להו לרבנן דדחי עשה דגילוח דמצורע לכל הנהו וצ"ל הכל נפקא להו מראשו דמקרא מלא דבר הכתוב לא שנא הוא נזיר ולא שנא אינו נזיר ועוד כיון דגלי לן בזקנו דדחי עשה דגילוח לאו ועשה דכהנים לאו דהשחתת זקן ועשה דקדושים תהיו הוא הדין שידחה ב' לאוין ועשה דאין סברא להם לחלק בין לאו אחד לישני לאוין והכי איכא תנא לקמן (דף נח.) [בגדילים] דלא מפליג בין לאו אחד לישני לאוין ואף על גב דלאו ועשה [דכהנים] אינו שוה בכל ה"נ לאו ועשה דנזיר [ולאו] דהקפה אינו שוה בכל אלא

בנזירין ואנשים לאו דהקפה ולקמן בפרק שני נזירים (שם) חשיב לאו דנזיר שוה בכל ועביד צריכותא דנזיר מכהנים לא אתי שכן אינו שוה בכל וכהנים מנזיר לא אתי שכן ישנו בשאלה וא"ת לר"א כיון דמוקי ראשו לראשו דנזיר ולמימר דעשה דגילוח דחי לאו דתער לא יעבור [וגם] עשה דגידול פרע מאי איצטריך תו [זקנו] לר"א דעשה דגילוח דחי לאו דכהנים דהשחתת זקן [ועשה] דקדושים [תהיו] תיפוק ליה מראשו דאיכא למיפרך מה לראשו דנזיר שכן ישנו בשאלה ועוד מה לכהנים שכן ריבה בהן הכתוב מצות יתירות ולכך לא ידחה עשה דגילוח לאו ועשה דכהנים וכ"ת לכתוב זקנו ולשתוק מראשו דראשו איצטריך לר"א לאגמורי לן דמצות גילוח דמצורע הוי דוקא בתער ולא בשאר משחיתים כדאמר לעיל.

13. תוספות מסכת נזיר דף מא עמוד ב ד"ה השתא

השתא - (פ"ק) **משמע הכא בסוגיא דידן דהקפת הראש הוי אפילו בלא תער** וכן איתא בת"כ זאת תהיה תורת המצורע ראשו מה ת"ל לפי שיש בזקן משא"כ בראש ובראש משא"כ בזקן שהראש אסור במספרים והזקן מותר והא דתניא בתוספתא (דמכות פ"ג) חייב שתים אחת לצידעא מכאן ואחת לצידעא מכאן ואינו חייב עד שיקיפנו בתער היינו כעין תער ובמכות (דף כ:): נמי דקאמר משה צידעיו לאחוריי אזנו ופדחתו נמי היינו כעין תער ואפילו במספרים וההיא דת"כ איכא למדחי דע"כ לאו באיסור הקפת הראש מיירי אלא בנזיר דאסור לגלח ראשו תוך ימי נזרו ואף במספרים למ"ד לעיל לרבות כל מעבירין והכי מוכחא סיפא דהתם דתנא בו והראש מותר לכל אדם והזקן אסור לכל אדם ואי בהקפת הראש איירי איך מותר ראש בכל אדם בנזיר מיירי וקאמר דתגלחת אינו מותר בכל אדם שאינם נזירין **ומיהו צריך ליהדר שלא ליטול פאת הראש אפילו במספרים דשפיר איקרו כעין תער וכן נהגו העולם כשמגלחין התינוקות לשייר בצדעיהן הרבה שערות.**

14. דף על הדף מסכת נזיר דף מא עמוד ב

בגמ': ואי כתב ראשו ולא כתב זקנו הו"א משמע תרתי וכו' ואכתי בתער מנלן.

התוס' בשבועות (ב ב) הוכיחו מכאן דאע"ג דאינו חייב על השחתת זקן רק בתער מ"מ בהקפת הראש חייב גם במספרים. וכתבו שם, דאין לומר דהקפת הראש ג"כ שרי במספרים ומ"מ לא שמעינן מראשו דמצורע חייב לגלח בתער כיון דהקפת הראש אסור במלקט ורהיטני, דז"א דהא בודאי אין למצורע להעביר שעריו במלקט ורהיטני שכה"ג לאו גילוח איקרי.

מיהו הר"מ פי"ב דעכו"ם ה"ו פסק דגם הקפת הראש אינה אסורה רק בתער, וכ"כ הסמ"ג (ל"ת נ"ז), ולדבריהם צריך ישוב לדחות ראית התוס'. וכ' השעה"מ (סוף הל' ע"ז) דהטעם של הר"מ והסמ"ג משום דאיתקש לקמן נ"ז: הקפת הראש להשחתת זקן, וע"כ ס"ל דהגמ' לא קאמרה כאן דאפילו שלא בתער אסור להקיף הראש רק אי לא הוי כתיב זקנו שמלמדנו דגילוח הכתוב במצורע היינו בתער, דאי לא הוי כתיב רק ראשו הו"א דמצורע יכול לגלח אפילו במספרים וכדכתיב וגלח את שעריו וסתם תגלחת הוא אפילו במספרים כדמוכח לקמן (נ"ח ב), וא"כ ע"כ היינו אומרים דבהקפת הראש חייב גם במספרים, דבלא"ה לא צריך לדין עשה דוחה ל"ת, והייתי אומר דלא ילפינן מההיקש רק לפטור נשים מהקפת הראש. וע' בתוס' רי"ד שג"כ דחה ראית תוס' הנ"ל. (פירות תאנה).

15. שו"ע יו"ד סימן קפא

- (א) פאות הראש הם שתים. סוף הראש הוא מקום חיבורו ללחי מימין ומשמאל:
- (ב) בין שגילח הפאות בלבד, בין שגילח כל הראש עם הפאות, חייב:
- (ג) **אינו חייב אלא בתער. ויש אוסרים במספרים כעין תער, ויש לחוש לדבריהם:**

16. באר היטב על יו"ד סימן קפא

[ג] **ויש אוסרים במספרים כעין תער וכו' הוא דעת התוספות** ריש שבועות והרא"ש בשילהי מכות ועיין מה שהקשה על מרן הגאון החסיד מהר"ר אלעזר מקראקא בספרו היקר מעשה רקח רמזי משניות במכות ועיין מה שכתבתי אני השפל בקונטרס חיים שאל סימן ב"ן בס"ד ע"ש באורך:

17. תוספות מסכת נזיר דף מא עמוד ב ד"ה ור"א דאתי

ור"א דאתי עשה ודחי לא תעשה מנא ליה - וא"ת וליתי מראשו וזקנו דדחי עשה אפילו לאו ועשה...

18. רשימות שיעורים (רי"ד סולובייצ'יק) מסכת יבמות דף כ עמוד א

גמ'. ואין עשה דוחה ל"ת ועשה. יש לבאר את הדין שאין עשה דוחה לא תעשה ועשה בשני אופנים: י"ל שמצות העשה דוחה את הל"ת אלא שאינה דוחה את העשה מפני שאין עשה דוחה עשה. ומאידך י"ל שאיסור העשה מחזק את הל"ת ולכן גם הל"ת אינו נדחה. ונ"מ לענין מלקות שאם העשה דוחה את הל"ת אלא שעובר על העשה אינו לוקה. ומאידך אם העשה אינו דוחה אף את הל"ת הרי הוא לוקה. ונראה שבסוגיין קיימת בזה מחלוקת בין הראשונים...

19. שערים מצויינים בהלכה- יבמות ה

ובהא דמסיק הגמרא דילפינן עשה דוחה לא תעשה מציצית, והקשה הריטב"א לעיל (ד:):
היכי ילפינן מציצית, דילמא שאני ציצית שהיא שקולה כנגד כל המצות כדאיחא במנחות (מג:), ותירץ דזה לא חשיב חומרא, דהא תנן (אבות פ"ד מ"ב) הוי רץ למצוה קלה כבחמורה [ועו"ש (פ"ב מ"א) והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה] שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות [ועי' בריטב"א בסמוך (עמוד זו ד"ה יש גורסים), וצע"ג]. וכעין זה מצינו בפיוט (שחרית ליום ב') של סוכות, דמצות סוכה שקולה כנגד כל המצות, ובגמרא ע"ז (ג). מצינו מצוה קלה יש לי וסוכה שמה.

20. בענין: 'עשה דוחה לא תעשה' עיין מראה מקומות לדף נח

=====

1. סוכת דוד- יבמות ה'

(ב) רש"י ד"ה וקסבר וכו' ומהכא נפקא דעדול"ת הלכך איצטריך עלי' וכו', ועיין אמר"מ

י"ב א' שהעיר דלמה לא פירש רש"י כן לעיל ג: דיליף מכלאים בציצית דהלכך איצטריך עלי' וכו' וא"כ משמע דלעיל הגמ' מיירי רק לתרץ דמנין דעדול"ת בעלמא ולא לגבי יבום וא"כ מדוע כאן מפרש רש"י דאיירי לגבי יבום נמי, וכתב דאפשר דרש"י יסבור כשיטת הרשב"א בתשובה (סי"ח) דמצוות עשה דיבום רק הוא מחוייב ולא היבמה, והוקשה לרש"י א"כ איך יש הו"א בלא עלי' דעדול"ת ביבום כיון דהיא אינה במ"ע דיבום ואיך נדחה איסורה דידה, ולכן כתב רש"י כאן דמהכא נפקא לי' דגם בכה"ג אמרינן עדול"ת ומשום דקיום המצוה דוחה כדי שתתקיים המצוה, דהא במצורע מותר למקיף להקיפו ואע"פ שרק הניקף מקיים עשה דגלוח ומ"מ מותר גם להמקיף להקיפו, וחזינן דגם בתרי גברי אמרינן עדול"ת ולכן גם ביבום נימא הכי, ולעיל ג: שם אזל בסוגיא רק לתרץ דמחיכן נילף עדול"ת בעלמא ולא ביבום, או דשם נמי מיירי ביבום ורק דכאן מצא רש"י לתרוצי הך קושיא הנ"ל.

ג) והנה שיטת התוס' ב"ב י"ג, דרק אחד גברא אמרינן עדול"ת, שתירצו שם גבי חצי עבד וחצי בן חורין דלהכי לא אמרינן דאתי עשה דפו"ר ודחי ל"ת דלא יהי' קדש ויהי' מותר בבת חורין, משום דבדידה ליכא עשה דפו"ר, ולפי"ז יקשה מכאן דלמה מותר להמקיף להקיפו הלא גבי דידי' ליכא עשה דגלוח, ועיין אמר"מ י"ב א' שכתב לתרץ די"ל דכל היכא שהניקף אינו עובר או גם המקיף אינו עובר וכה"ג שהניקף מותר משום דעדול"ת ליכא איסור גם להמקיף, ואף למאי דקיי"ל דהמקיף הקטן חייב ומשום דלא מקשינן מקיף לניקף היינו דוקא בקטן דאף דלאו בר חיובא הוא מ"מ יש עליו איסורים להאכילו בידים וגם דבי"ד מצווין להפרישו, אבל היכא דאצל הניקף מותר ע"פ דין לגלוח כמו הכא דעדול"ת תו ליכא איסור להמקיף, ועיי"ש אות ב' שהביא בשם הביה"ל

2. קובץ הערות - סימן ח

ועוד י"ל דהנה מצינו גבי מצות, דכל מי שאינו חייב בדבר אינו מוציא אחרים, ומ"מ אם יצא, מוציא, והטעם כתבו בתוס' [ברכות מ"ה ע"ב] משום דכל ישראל ערביין זב"ז, וכל זמן שחבירו לא יצא גם הוא חייב עדיין. והא דאינו מוציא כשאינו חייב בדבר, ולא אמרינן דמיקרי חייב משום ערבות, צ"ל דבמילתא דליתיה בדנפשיה ליכא תורת ערבות. ולפי"ז י"ל דדוקא בפריה ורביה, דאשה אינה מצווה בה וליכא אצלה גם משום ערבות, משו"ה אין הל"ת נדחית אצלה, אבל עשה דמצורע דנוהגת בכל האנשים, וגם מי שאינו מצורע יש עליו דין ערבות ומיקרי חייב בדבר, ועל כן הל"ת נדחית אצלו. ובזה תתישב מה שהקשה בס' תורת גיטין [ע"ד התוס' בגיטין הנ"ל] מהא דעשה דפסח דוחה עשה דהשלמה דכהן, משום דכיון דעשה דפסח נוהגת בכל ישראל איכא בה משום תורת ערבות:

3. ערוך לנר על יבמות דף ה/א

בגמרא נפקא להו מראשו:

מצאתי בשם תוספ' גורניש וז"ל ק"ל עשה דמצורע היכי דמי והא בעידנא דמיעקר לאו לא מקיים ע'
וא"כ נילף מהכא דדחי אפילו בכה"ג והא בכל דוכתי אמרינן דלא דחי היכי דבשעת דחיית הלאו לא מקיים העשה ...

וא"כ פשיטא דהכא דכל ראשו הוא בכלל הע' מקרי שפיר בעידנא לכולי עלמא מה שמגלח הפיאות הראשונות כיון דמתעסק במצוה הוא אף שלא נגמרה המצוה עד שגילח גם האחרונות כמו דמקרי בעידנא לכ"ע מה שקוצץ בההרת במילה אף שהמצוה לא נגמרה עד דפרע ...